

## 350 spelemän på Spelstämman vid 60-årsjubileet i Gesunda



Det blev ett publikt och musikaliskt evenemang av stora mått, spelmansstämman i Gesunda.



Doktor Hjalmar Dallmer var med på spelmansstämman redan 1906 i Gesunda.

MORA och SOLLERÖN (FK) Den 60-årsjubilerande spelmansstämman i morabygden inleddes på söndagen med sin högtidligaste dag, och den inleddes med att Ture Gudmundsson på Anders Zorns horn lät förklinga ut över Siljan tonerna av en hornlåt. Spelmansstämman gynnades av fint sommarväder. I och med att Ture Gudmundsson blåst hornlåt hade man inlett högtiden med att skapa en bro mellan den första spelmansstämman 1906 och 1966 års.

Redan på lördagen inledde docent Erik Forssman med att hälsa alla stämmans deltagare, 350 män och kvinnor, samt övriga gäster, välkomna till Zorngården, varifrån inbjudningarna till den första spelmansstämman utgick för 60 år sedan.

På söndagen samlades man vid Måstätt i Gesunda inom Solleröns gränser, och även här hade man en

direkt anslutning till den första stämman. Den hölls här, vilket förärats en minnessten.

Här vid Måstätt hölls i landshövding Gösta Elfving frånvaro högtidstalet av förre talmannen Anders Olsson i Mora.

Sedan de 350 spelemännen gemensamt spelat en gånglåt från Äppelbo

(Forts. på sid. 10) /

Med i dag var också Zorns syster Mejt Ståby, Orsa, Therese Eliasson, Mora, och dr Hjalmar Dalmér. Samtliga dessa var närvarande på Gesunda på söndagen.

Anders Olsson besteg talartribunen: — Då man blir gammal sade han, minns man lättare vad som ligger längre bort i tiden än det som skedde för några veckor sedan.

Just nu minns jag åskådligt och levande en höstdag här i Gesunda för sextio år sedan. Efter sina långfärder ut i stora världen hade Anders Zorn återvänt till hembygden och stärkt sin förankring hos dess folk. Då levde gamla orginal, som ännu levde kvar i sin gamla dalakultur. Zorn målade Hins Anders — spelmannen och klockaren som var med då Karl XIV sarkofag fördes från Älvdalen till Gävle. Men Hins Anders fick inte uppleva gesundatävlingen 1906.

Till Tinggården i Färnäs kom Zorn, Prinz Eugen och Albert Engström. Oförglömliga minnen skapades. Och kulturarvet till senare tidens släkten förstärktes. Zorn fann

att folkmusiken var på väg att smulas sönder, och hans insatser inom denna kulturgren är stor.

Zorn lyckades få folk att teckna upp de gamla melodierna, vilka annars nu varit glömda, och han lyckades med att få ungdomen att skämmas över att inte kunna blåsa i horn och hantera en stråke.

Ungdomsringens sekreterare Lennart Lindgren förrättade den digra utdelningen av märken och diplom. Nämnas bör att Udd Axel Johansson, Hedemora, erhöll guldmärket för framstående spelmansgärning och fruktbringande insatser för hembygdens folkmusik och folkdans. Talman Anders Olsson, Mora erhöll hedersplaketten i silver med tack för värdefullt stöd åt folkmusiken. Holger Florén i Amål fick samma hedersplakett för främjandet av folkmusiken på Dal.

Dessutom utdelades massornas rad av märken och diplom, innan spelemännen satte igång med en hörbar skolans friluftskonsert.

Eber.



Äldst bland de 350 spelemännen vid Spelmansstämman var 92-åriga Axel Nerman, Kil, som deltagit i alla spelmansstämmor under 60 år.

föredrog Rune Lindström Karlfeldts till premiärstämman 1906 skrivna dikt "En hornlåt".

Men för att återigen gå en dag tillbaka i programmet inleddes denna kulturspäckade samvaro med samling vid Zorngården. Där inleddes programmet med att samtliga spelemän och -kvinnor spelade gånglåt från Mockfjärd.

Zorn har i sin konst hyllat folkmusiken som ingen annan i vårt land och därmed bidragit till att ge denna gren av vårt kulturarv nytt anseende i bygderna. Han har medverkat till att ingjuta nytt liv i folkmusiken, konstaterade docent Forssman. Från denna gård utgick för 60 år sedan den första kallelsen till en spelmansstämman, som hölls vid Gesundabergets fot. När denna gång spelemännen samlats till en i denna bygd hela riket omfattande jubileumsstämman önskar Zornstiftelsen stämman all framgång, sade docent Forssman, som därmed överlämnade ordet till Knis Karl Aronsson, Leksand som gav en intierad bild av folkmusiken och folkdansens historia i detta län.

Folkmusikens räddning åt eftervärlden skedde främst på 1880-talet och därom kring samma tidsskede, då bondesamhället började ersättas av industrialiseringen och mekaniseringen. Allt gick snabbt, mycket av de gamla i folkmusiken försvann, men mycket lyckades starka ideella krafter rädda åt eftervärlden, sade Knis Karl bland annat i sitt utmärkta anförande. På söndagen hälsades stämmans deltagare samt en talrik publik välkommen till Sollerön av kommunalfullmäktiges ordförande Gustaf Svensson, som uttalade glädjen över att få hälsa så många långväga gäster välkomna och så många länsrepresentanter. Det var endast Blekinge och Gotland som saknas.